

ԽՍՀՆԼԿ

Fight the Power!

—Public Enemy
from the soundtrack to the film
"Do The Right Thing"

Այս թիւն/In This Issue**Մախու Քաղաքագէտներ/Politicians for Sale****Օգտակար Դասեր/Helpful Hints****Armenian Television: Questions & Some Answers****Բայց Ապրո՞ն...****Տարօրինակ Զուգաղիպութիւն****Ընկերվարական Միջազգայնականի Երիտասարդական Միութիւնը**

հայդուկ

The official publication of the
ARMENIAN YOUTH FEDERATION
 ARF Youth Organization of Western America

The unofficial publication of
 all youth residing in Western America
 who strive for the national, social, and economic
 liberation of the Armenian people.

To receive
 Haytoug by
 mail write to

Haytoug
 419 West Colorado Street
 Glendale, California 91204

Submissions for publication or
 financial contributions
 may be sent to the above address.

Submission for publication in Haytoug are subject to editorial review.

Editorial Staff

Areg Aghabegian

Taleen Berberian

Hampig Chaghatsbaman

Aram Kouyoumjian

Vahe Manvelian

Armen Martin

By now, it should be finally felt and understood by all concerned, that the grimmest and ominous force has made it its first priority to haunt and to subsequently put to a final rest the just cause of Armenian liberation and the movement struggling for it... It is unfortunate to note, however, that these agents of oppression through their cowardly tactics, succeed some of the time in slowing down our People's struggle, and in doing so, in bringing the movement face-to-face with its chief enemy- the time factor; that is, undoubtedly, the primary catalytic actor in the assimilation process of our people and the consequent development of political passiveness.

This, however, in no way can shake the beliefs of our People or its determination to be victorious.

Indeed, to the greatest disappointment of the state terrorists, the tragic history of our nation will testify to our unyielding nature vis-a-vis our rights, in showing how massacres and other massive blows have slowed down or paralyzed our movement only but temporarily, in order to later recharge our People's revolutionary fervor and strengthen its organizational methods.

Now, we realize all of the above; more than ever.

It is for this very reason that our collective efforts must and will be insulated and therefore protected from any psychological shockwaves... whose sole purpose is to discourage or— God forbid— frighten us.

In this plight of theirs, they may arrest or imprison our activists, they may hang our revolutionaries; they may even kidnap or kill some of us; but they can never stop a whole movement and its momentum, which is the creation of our People's womb itself, its product, its reflection.

No one has ever said that the struggle we are currently waging was to be an easy or a "clean" one, or that it was to be played from up above, the balcony, without getting our hands dirty. This was not said. Our People has realized this and is on the way to securing the three necessary components which will give it its revolutionary bases for a successful struggle.

First, a strong national will which will generate the adequate revolutionary leadership capable of functioning as the intellectual and organizational forerunner and which will invest its efforts back into the movement in order to gain an indisputable legitimacy.

Second, a pure and clear revolutionary conscience which will plant the strong morale in the masses and guide them towards the necessary initiation of the movement's actions and promote the dedication of the lower levels of the organization.

And last but most important, an impeccable ideology symbolizing human dignity and universal justice, promising freedom, equality and peace. The political objectives and strategies advocated must in any case be realistic.

It is through the understanding and acquisition of the above that the Armenian People will incessantly nourish the struggle with its sons and daughters who will join the "band-wagon" headed for Moush and Van and Yerevan. Our People will invest in the one venture which will secure its freedom and independence. It will harbor the movement for its liberation in its consciousness of collective security and welfare.

Because today, more than ever, our People has understood where the river originates from and where it will finally rest. It has learned to deal with the "shockwaves" of the enemy and has adapted to the cruelty of the real political world; and it has been acting accordingly...

Onward with the movement!

Vikan Hovsepian
Haytoog, April 1983

THIS IS

Politicians for Sale

Armen Martin

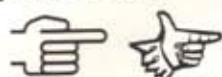
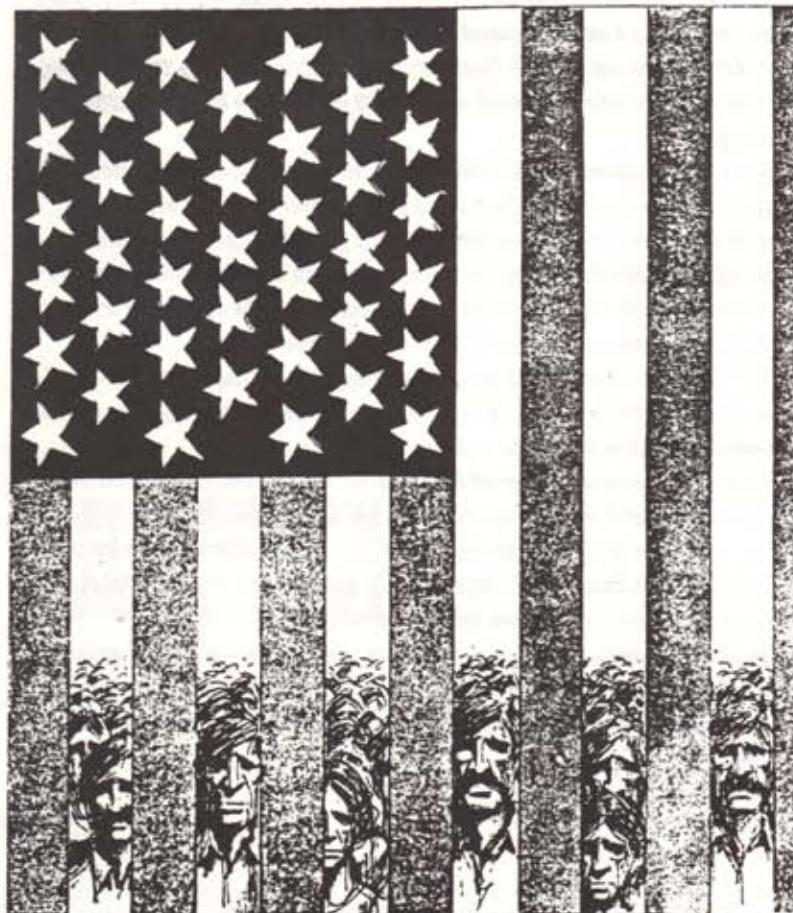
Don't be shocked by the title of this article but rather be assured. Be assured that we are fortunate to live in a country where we have the best politicians money can buy. This is not to say that every politician in the United States is corrupt, but rather the honest lawmaker is nearly extinct. For a nation that has appointed itself the keeper of justice and democracy around the world, our own track record and that of many of our most prominent politicians does

not reflect "the American way" in any good way. If one were to define "the American way" based on the state of politics in the U.S., one would probably speak of a system in which special interest or money talks, while everything else walks.

For a mere \$3,000 you can buy for yourself the business privileges you always needed but could not get the honest way. Yes, you could buy a California state senator to sponsor and

back your bill for the cost of a cheap used car. In a case now being heard, California State Senator Joseph Montoya is charged with accepting \$3,000 to back a bill which would help a business get essential state monetary backing. In a video of him accepting the bribe from an FBI agent, Montoya is quoted as saying, "I'll be there [to back your bill]." By examining this case, it becomes clear how easy it is to court the senator who possesses that all-important vote: pay him.

What better way is there to gain some pull in the United States Senate than to make inordinate amounts of illegal campaign contributions to prominent senators. Charles Keating, the president of Lincoln Savings & Loans contributed millions of dollars in what could be considered taxpayer money to the campaign funds of five highly influential senators, including California's own Alan Cranston. It is then alleged that these five senators blocked crucial financial information about Lincoln Savings' bankruptcy situation which greatly aided the failing Savings & Loan. In another big conflict of interest case, it was revealed that former Speaker of the House Jim Wright accepted illegal campaign contributions by way of forged book sales. As we can see, it is not hard for individuals to buy Congressional support by making large campaign contributions. These conflicts of interest are growing in number, with every Congressional figure having some type of skeleton in his closet when it comes to illegal campaign contributions.

Ծախութեագիտութեան Քաղաքագիտութեան մասին

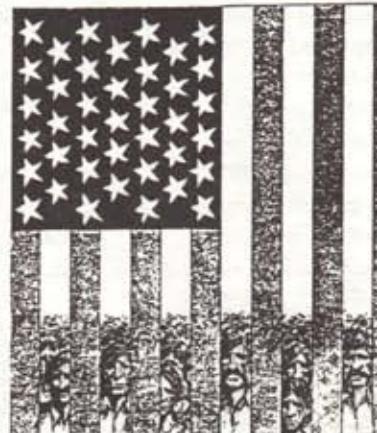
Ա Ր Մ Է Ր Ա Մ Ա Ր Ա Ր Ի Ա

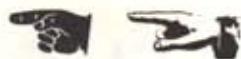
Յօդուածիս վերնագիրը թող չի ցնցէ ձեզ, այլ թող վստահեցնէ թէ կ'ապրինք այնպիսի երկրի մը մէջ ուր մնը դրամով կրնանք գնել քաղաքագէտներու լաւագոյնները: Անշուշտ, չեմ մետեւցներ որ ամէն քաղաքագէտ կեղծաւոր էակ մըն է. սակայն, ճշմարտախօս, անկեղծ քաղաքագէտը հազորագիտ ներկայութիւն մըն է ներկայի քաղաքական բնմերուն վրայ: Երկրի մը համար, որ ինքաննքը կը համարէ արդարութեան և ժողովրդավարութեան հսկիչը աշխարհի չորս ծագերուն, մեր քաղաքագէտներու գործունեութիւնը «Ամերիկեան աշխատելակերպ»ի գաղափարը դրական իմաստով մը չի ներկայացներ: Եթէ քացատրելու ըլլայինք այս «Ամերիկեան աշխատելակերպ»ը քաղաքական ծիրին մէջ, ստիպուած պիտի ըլլայինք հաստատելու թէ ներկայ իրավիճակը կը լսէ դրամի ու special interestներու ձայնը, խոլ մնալով բոլոր այլ կանչերուն:

Երեք հազար տոլարով այժմ կրնաս տիրամալ այն բոլոր առեւտքական առաւելութիւններուն, որոնք օրինական միջոցներով անկարելի պիտի ըլլային ձեռք ձգել: Այս, գործածուած ինքնաշարժի մը գինով կարելի է գնել Քայիֆորմիոյ նահանգային ծերակուտական մը, որ թիկունք կանգնի քեզ շամազոգրող օրէնքներու: Նահանգային ծերակուտական ժողէք Մոնթոյա ամրաստանուած է 3000 տոլարի կաշառք մը ընդունելու յանցանքով՝ որու փոխարէն խոստացած էր դրական քուէ տալ օրէնքի մը՝ որ զինքը կաշառողին պիտի յատկացներ կարեւոր նահանգային գումարներ: Այս դէպքէն ի յայտ կու գայ թէ ինչպէս կարելի է ապահովել քաղաքագէտներու քուէները՝ կաշառով:

Ինչպէ՞ս կարելի է աւելի ազդեցութիւն ունենալ Միացեալ Նահանգներու Ծերակոյտէն ներս քան անշափանիշ նուիրատուութիւններ կատարելով թեկնածուներու ընտրութեան ֆոնտերուն: Չարլզ Քիթինկ, Լինքլոն Դրամատան նախագահը, միլիոնաւոր տոլարներու նուիրատուութիւններ յատկացուցած էր մինգ ազդեցիկ ծերակուտականներու ֆոնտերուն, որոնց կարգին է Քայիֆորմիոյ Ալան Քրամարթոն: Ըստ ամրաստանութեան՝ սոյն ծերակուտականները, իրենց կարգին, գաղտնի պահած էին դժուարութիւններու-հանդիպած Դրամատան հիլթական վիճակին մասին տեղեկութիւններ, որ շահեկան եղած է Դրամատան վիճակին համար: Այլ հետազոտութիւններու իր արդիւմք՝ ի յայտ եկած է որ Ներկայացուցիչներու Տան անցեալի-խօսնակ ծիմ Շայթ ընդունած էր ապօրինի ընտրութեան նուիրատուութիւններ, զանոնք ծաստելով կեղծուած գիրիք վաճառում դիմակին ետին: Այսպիսի պարագաներ շարունակ կը քազմապատկուին յառաջացնելով այն կասկածը, որ ամէն քաղաքագէտ իր անցեալին թաղած է ապօրինի ընտրութեան նուիրատուութիւններու գաղտնիքներ:

Թէեւ այս ապօրինի ընթացքը ընդպեցուցիչ է, սակայն հայերուս համար մեծագոյն հարցը չի յարուցաներ: Հայ Դատի մեծագոյն թշնամիները կը հանդիսանան լօբի խմբաւորումները: Մեծագումար

However shocking all of this illegal activity may be, it is not the biggest problem that we as American-Armenians face. It is the lobby groups who pose the greatest risk for the Armenian Cause. Through their large campaign contribu-

tions, these groups, referred to as "PACs" (Political Action Committee), are able to woo the most powerful politicians. With the help of these politicians, these large special interest groups are able to gather enough support to have their bills and

measures passed. By capitalizing on the ignorant and sometimes apathetic views of politicians, PACs are able to win the support of a congressman who would otherwise have cared less. Instead of earning the support of the congressman through appealing to his sense of justice, these PACs appeal to a congressman's pocketbook.

For over five years, Armenians have been trying to pass a bill making April 24 a day of remembrance. Our efforts have included letter-writing campaigns and even door-to-door visits to congressmen. What has all this effort gotten us? Numerous delays on voting and a stronger U.S. ally. Because of the large special interest lobbies and their huge capital reserves, this all-important bill has been postponed time and again. The greatest foe of this bill has been the Turkish lobby quite naturally, which has pressured congressmen to defeat the measure through the help of Richard Solarz, "the congressman from Istanbul," and his Congressional prostitutes. Another setback for the Armenians was the abandonment by the Jewish lobby, which was once one of the measure's strongest allies. Considered one of the largest and most powerful lobbies in Washington, the Jewish lobby seems to have joined the Turkish lobby in working towards the defeat of the measure. The following example is the best indication of the power of these lobbies: When Senator Bob Dole introduced a bill designed to aid Panama and Eastern European nations by cutting aid to Turkey, Israel, Egypt, Pakistan, and the Philippines by a mere 5%, Congressional critics crawled out of the woodworks by the thousands. Most senators believe that the money should be taken out of the U.S. defense instead. Whoa, wait a minute. Are we to weaken the U.S. defense to keep up that of Turkey and the four other nations? This seemed like a scary concept. But even scarier was the fact that this noble resolution was en route to Congressional massacre, considering that only two senators had sided with Dole's bill, including Senator Dole himself. ■

Առիրատութիւններով, այսպէս-կոչուած «Քաղաքական Աշխատանքի Ցանձնախոմբերը» (Political Action Committees, PACs) կը սիրաշամին ամէնէն ազդեցիկ քաղաքագէտները: Վերջիններուս ջանքերով՝ Ցանձնախոմբերը կը յաջողին ապահովէլ պէտք եղած թիւն բուժներ՝ վաւերացնմ ստանալու համար իրենց շահերը պաշտպանող օրէնքներու համար: Ծանագործելով կարգ մը քաղաքագէտներու տգիտութիւնը կամ անոնցութիւնը յատուկ հիմի մը շուրջ, Ցանձնախոմբերը յաւելեալ զօրակցութիւն կը շահին: Փոխանակ դիմելու քաղաքագէտի մը արդար կեցուածքին, Ցանձնախոմբերը կը դիմեն անոր դրամապանակին:

Աւելի քան մինաց տարի է, որ յայերս կը փորձենք Ապրիլ 24-ը կառավարական բանաձեռու մը պաշտոնապէս նշել իրեն Ցիշտակի Օր մը: Խորթրդարանէն ներս դիմած ենք Ցանձնակարգաներու, Զոյնիկ դուռն դուռ անհատական այցելութիւններու: Իրեն արդիւնք տեսած ենք բուժակութեան յետաձգումներ և հակազդող աշխատանք եղկրիս «դաշնակց» Թուրքիայէն: Անհատական շահեր ներկայացնող զանազան Ցանձնախոմբերը, իրենց հիմքական կարողութիւններով, պատճառած են բանաձեռի շարունակական յետաձգումը: Անշուշտ առաջնորդող քշամսիները եղած են Թուրքիան ներկայացնող Ցանձնախոմբերը, որոնք Ռիշըրտ Սոլյարջ (ճանցուած որպէս Ամերիկեան Խորթրդարանի «Նախամպուի Ներկայացուցիչը») եւ իր մանկակիներու ջանքերով, ձախողութեան մատնած են բանաձեռները: Այլ ետքայլ մը հրեական Ցանձնախոմբերու կողմէ բանաձեռի լրում եղած է: Բրեական Ցանձնախոմբերը, Ուաշինգտոնի ամենէն ազդեցիկներէն, կարծես իրենց ուժերը միացուած են Թուրքական կողմանակիներուն եւ կը գործն բանաձեռին դէմ: Հետեւեալ օրինակը լաւագոյնս կը փաստէ Ցանձնախոմբերուն ուժը. երբ Ծերակուտական Պապ Տոլ ներկայացու օրէնք մը որ հիմքական օժանդակութիւն պիտի յատկացնէր Փանամայի եւ Արևելեան Երոպայի երկիրներուն, մինաց տոկոս պակսեցնելով այն պիտմէն որ այժմ յատկացուած է Թուրքիոյ, Եգիպտոսի, Խորայէի, Փաքստանի, եւ Ֆիլիպինզի, Բազարաւոր քանադատներ երեւան եկած դէմ կենալու առաջարկին: Ծերակուտականներ այն կարծիքը յայտնեցին, որ դրամը պէտք է գոյացնել, գեղշելով զայն Միացեալ Նախանձերու պաշտպանութեան (defense) պիտմէն: Ուրեմն Միացեալ Նախանձերը իր պաշտպանութեան պիտմէն պիտի սահմանէ Թուրքիոյ եւ միւս շրու երկիրներուն պաշտպանութեան որա՞մ հայրայթելու համար: Բաական մտահոգիչ կը թուի այս երեսոյը: Սակայն աւելի մտահոգիչ էր այն իրականութիւնը, որ միայն երկու ծերակուտականներ թիկունք կանգնեցան են օրէնքի առաջարկին, որոնցմէ մէկն է Պապ Տոլը: ■

Martin Luther King: Helpful Hints

Silva Berberian

For the past few years Martin Luther King Day has officially become a national holiday. For many of us, it is simply a three-day weekend; for the black community it is a day of pride and achievement. King, as Americans should remember, was one of the most important civil rights leaders of this century. He eliminated a tradition of segregation that even a Supreme Court decision (*Brown vs. Board of Education*) could not enforce. Furthermore, he rallied the support of his fellow black Americans who were by no means unified and went on to win full voting rights for his people. King also worked for the good of human rights in general. Successes such as these are of relative importance to Armenians and the Armenian Cause. King's ideology, actions, and achievements are what I call "helpful hints" to the Armenian struggle at large, so remain open-minded!

It is one extremely educated mind that Martin Luther King possessed. Born on January 15, 1929, King graduated from Morehouse College at 19 and then attended Crozer Theological Seminary where he received a Bachelor of Divinity degree in 1951. Four years later he received his PhD. at Boston University in systematic theology. At the University of Pennsylvania and at Harvard University King took additional courses in philosophy. To the unscrutinizing reader this brief biography regurgitates basic facts. However, analyzing

these facts one realizes the intellectual capacity of such a person. King was not only a specialist in the study of religion, but also intrigued with the science of thinking, of mentality. With credentials like this and the rest of

his general, formal education King had the potential to say, to teach, and to accomplish many different things.

The diverse realms within his

Օգոստակար Դասեր

Ս Ի Լ Վ Ա Պ Ե Ր Ա Խ Ե Ր Ե Ա Ո

Վերջինքանի տարիներուն կը յարգենք Մարթին Լուտեր Քիմկի ծննդեան տօնակատարութիւնը: Ծատերուն համար այս տօնը պարզապես երկար շաբաթավերջ մը կը Աշանակէ. սակայն երկրիս սեւամորթ քաղաքացիներուն հպարտութիւն կը Անըշնէ: Քաղաքացիական իրաւունքներու համար իր առաջնորդած պայքարով՝ Քիմկ կը միշուի իրեւ դարուս կարետրագոյն դէմքերէն մին: Ա՛ս կրցաւ Բարթել քաղաքացիական քաժանումի (segregation) այն դժուարից դրութիւնը, որ Անյանկ Ամերիկայի Գերագոյն Դատարանը (Supreme Court) իր որոշումներով (Պրատն ընդէմ Ուստանական Խորհրդի) չէր յաջողած լուծել: Անելի՞ն. Քիմկ յաջողեցաւ միասնակամութիւն քարոզել այլազան գաղափարախօսութիւններու թետևող սեւամորթ խմբադրումներու միջեւ եւ այս տարրերու ուժերը կեղունացնելով՝ քուէարկութեան իրաւունքը ձեռք ձգեց երկրի այդ ընկնուած փոքրամասնութեան համար: Քիմկի գաղափարախօսութենէն, աշխատանքներէն ու յաջողութիւններէն «օգտակար իրաւունք» կրնանք քաղել զաեւ հայերս եւ զանոնք ի գործ ննել մեր պայքարի յառաջացման:

Քիմկ զարգացած մտքի մը տէր անձ էր: Ծնած 15 Յունիուր 1929ից՝
ան 19 տարեկանին կ'աւարտէ Մորթառու Քոլեջը, ապա կ'անցնի
Քրոգէր Դպրեվանքը ուրկէ կը վկայուի 1951ին Աստուածարանութեան
ճիշդին Բետեած ըլլալով։ Չորս տարի ետք՝ կ'արժանանայ
դոկտորական վկայականի Պոսթըն Համալսարանէն, ոոյն ճիշդն մէջ
մասնագիտանալով։ Վկայականներուն կողքին ան կը շարունակէ
յաեկեալ դասընթացքներու Բետեիլ Փենսիլվանիոյ և Հարվերտ
Համալսարաններէն եերս: Այս կենսագրական գիծերը կրնան
կրկնողութիւն թուի, սակայն ոչշադիր ուսումնասիրութիւն մը կը պարզէ
Քիմկի մտային կարողութիւնները: Օժտուած ուսմամբ և ընդհանուր
զարգացումով մը՝ Քիմկ իր ճարտասաններու և ուսուցաներու
տադանութերով կրնար Բետապնդել զանազան նպատակներ եւ
իրականացնել զանոնք:

Թէեւ կը թոփի թէ կապակցութիւն չկայ Հայկական Ազգատարական Պայքարին ու Քիմկի Քաղաքացիական Ծարժումին միջն, սակայն մեր պայքարը կը բաժնէ Քիմկի կարգախօսերէն ու աշխատելակերպերէն շատերը: Նախ՝ Քիմկի Ծարժումը խաղաղութեան դրօշով մը կ'առաջնորդուիր. Քիմկ կերտող տարրն էր «քաղաքական անհնազանդութեան», եւ այս բողոքային արարթներու կողքին, 1980 թուականին կեազը Աերշնեց զանգուածային քայլարշաւմերու և նստացոյցերու: Հայերուս պարագային՝ արդեօք ամէն Ապրիլ 24 առիթը չը հծայէր հսկայական քայլարշաւմերու ե'ւ Սփինորի տարածքին ե'ւ Հայաստանի մէջ: Հայ երիտասարդութեան մտքերուն մէջ տակային վառ է յիշատակը այն նստացոյցերուն և «քաղաքական անհնազանդութեան» այն աշխատանքներուն որոնք կատարուեցան:

knowledge even apply to Armenians. Although there seems to be no connection between the Armenian struggle and the Civil Rights movement, there actually is. However, it is the principles and the methods used in King's movement that apply to Armenian interests. First, the Civil Rights movements were a show of virtual non-violence. King himself was the supreme leader of "civil disobedience"—a phrase he coined that we take for granted. In 1960, King launched a series of mass-marches, sit-ins, and acts of civil disobedience. The sit-in movement, for example, became a milestone in the black-equality struggle. It is these same techniques and procedures that are used by Armenians, young and old. Is not every April 24 the witness of mass-demonstrations through the streets of major cities throughout the Diaspora and Armenia herself? Furthermore, most of our youth can recall the recent acts of civil-disobedience and sit-ins—at the Turkish consulate, for instance. So these actions we Armenians engage in to make *our* points to the rest of the world were formerly used by Martin Luther King and *his* people.

Besides bringing the physical importance of protest to such high levels, King also succeeded in bringing together a large group of his divided people. This group was so large and effective that it, in turn, won the equal status of full citizenship for all blacks. This meant black Americans finally obtained the right to vote. The huge, unified successes of King's movement

show that his power and mastery of words could muster up the strength of people.

Through his skills as an orator, Martin Luther King was able to communicate to the masses. More importantly, he saw that blacks were divided by religious beliefs, social status, and political differences, and could relate to the different ideologies circulating. Take the Black Muslim group led by Malcolm X. This group preached pure hatred of the white race which was viewed as a completely evil entity, without a single good component. King certainly had his opponents, just as any Dashnak leader will have his. However, the number of criticisms of opposing parties should not immobilize any single group from setting out to achieve a goal.

Not just any means can be employed to reach certain ends. At least not according to the strictly non-violent Martin Luther King. Sometimes acts of civil disobedience did bring out the violence of the white opposition. In a similar way, Armenians must use this powerful tool as more of a secret weapon, solely to

QUOTE OF THE ISSUE

"On the occasion of the ARF centennial, I would like to say one thing: Revolution is not a birthday party. Period."

—Menouk

the advantage of the Struggle. King actually has a basic message, a type of outline to all his major beliefs and principles which can guide us in the Armenian road to our ultimate goal—Independence.

—King believes that religion not only integrates man with God, but man with man, and each man with himself.

—He advocates non-violence (and love).

—King sees the innocent as ultimately redeemed for all their suffering.

King was a prophet and had an inspired vision of the future.

With an optimistic "message" like this in summary, I leave you the readers to analyze it for yourselves and decide what is and what is not truly relevant to the Armenian Cause—and what you see as the most "helpful hints" to Armenians. ■

Թրավական հիպատոսարանին առջեւ: Ուրեմն մինչ մենք կը դիմենք այս գործելակերպերուն մեր պահանջները պարտադրելու համար, Քիմկ Օման աշխատանքներ ի գործ դրած էր իր շարժումի նպատակները նուաճելու մտայնութեամբ:

Ցուցական աշխատանքներու կողմին՝ Քիմկ յաջողեցաւ միացնել սեւամորթ գաղորթին բաժանուած խմբաւորումները. միացեալ ուժերով՝ Շարժումը կրցաւ տիրանալ քաղաքացիական հաւասարութեան իրաւունքներուն, որոնց կարգին՝ բուէարկելու իրաւունքին: Շարտասանութեան իր կարողութեամբ, Քիմկ կրցաւ հաղորդակցութիւն ստեղծել սեւամորթ գաղորթի զանազան մասնիկներուն մետ, որոնք կը տարբերէին կրօնական հաւատքներով, քաղաքական հակումներով, եւ ընկերային խաւերու մէջ իրենց դասաւորումներով: Քիմկ հասկացողութիւն ցուցաբերեց տարբերող գաղափարախօսութիւններու հանդէա, որոնց կարեւորագոյններէն էր Մայրու Էբսի Սեւամորթ Միավումաններու խմբաւորումը, որ ճերմակամորթ ցեղը իր ամրողութեամբ շարամիտ էնութիւն մը կը համարէր: Քիմկ անշուշտ կը դիմագրաւէր հակառակորդներ, ինչպէս որ է դաշնակցական առաջնորդի մը պարագան: Սակայն հակառակորդ խմբակցութիւններու թիւը կամ քննադատութիւնները պէտք չէ կասեցնեն որեւէ կազմակերպութեան նպատակներու հետապնդումը:

Անշուշտ կարելի չէ որդեգրել որեւէ աշխատելակերպ նպատակներու իրականացման սիրոյն-առնուազն ըստ խաղաղութեան քարոզիչ՝ Քիմկին: Երբեմն «քաղաքական անհնազանութեան» արարքներ տեղի տուին հակառակորդութիւններու ճերմակամորթներու կողմէ: Ուրեմն հայերս պէտք է այս աշխատանքը ի գործ դնենք զօրյշութեամբ և միայն ի սէր մեր Պայքարին: Քիմկի գաղափարախօսութեամէն յատուկ կէտեր կրօնան մեզի ուղղութիւն հանդիսանալ մեզի դէպի Անկախութիւն տանող ճամրուն վրա:

— Քիմկ կը հաւատար որ կրօնով մարդ կը միաձուլուի Աստծոյ մետ, այլ մարդոց մետ, եւ ինքզիքին մետ:

— Ան կը հաւատար խաղաղութեան (և սիրոյ):

— Ան կը քարոզէր թէ անմեղները պիտի վարձատրուին իրենց կրած տառապանքներուն փոխարէն:

Քիմկ մարգարէ մըն էր ու ճերշնչուած՝ փայլուն ապագայի մը տեսիլքու:

Այսիսի դրական գաղափարախօսութիւն մը ամփոփելէ եսք, ընթերցողներուն կը ձգեմ որ վերուծեն ճերկայացուած տեղեկութիւնները և դատեն թէ ո՞ր կէտերը կարեւորութիւն կը ճերկայացնեն Հայ Դասի մեր պայքարի կապակցութեամբ՝ իրեւ «օգտակար դասեր»:

Armenian Television: Questions & Some Answers

Taleen Berberian

in recent years, the Armenian media has grown to include much print media (newspapers and periodicals) and some radio shows; however, with the growth of our community in Southern California, Armenian media has expanded to television and now includes several TV programs.

In February 1990, Haytoug undertook to render a comparison between the three main Armenian television programs in Southern California by interviewing their representatives by phone. The three programs are Armenian Teletime, Hye-Air, and Horizon. We present the following information to you as provided by the respective spokesperson for each show: Steve Mouradian for Armenian Teletime; Ashod Dorian for Hye-Air; Noreg Keshishian and Alice Fundukian for Horizon.

HAYTOUG—Who owns the show and where do the profits, if any, go?

Teletime—Sarki Mouradian and the Boucharian Bros. own the show, and the profits, after the cost, go to them.

Hye-Air—Ashod Dorian owns the show and there are no profits after costs, as it is a non-profit organization.

Horizon—The Armenian National Committee

owns and operates the show, which is a non-profit organization.

HAYTOUG—What are the number of viewers per show?

Teletime—400,000.

Hye-Air—Approximately 20,000.

Horizon—50,000-70,000 per show.

HAYTOUG—Do you receive much viewer feedback, and if so, what percent is favorable?

Teletime—There is a lot of viewer feedback in the way of mail and phone calls. There is some "hate mail," but about 95% is favorable, including many from non-Armenians.

Hye-Air—There is a lot of feedback, approximately 15-20 calls daily, and is mostly good. However, Mr. Dorian is unhappy with the fact that he does not receive constructive criticism.

Horizon—Viewer feedback is in the way of both mail (with donation) and more so by phone, and is all favorable.

HAYTOUG—Do you have sponsors and if so, who? How much of the show does this fund?

Teletime—We have many advertisers who pay for the costs for use of the cable channel,

etc. The advertisers are mostly Armenian businesses.

Hye-Air—At the present time there is not sufficient funding for the show, as most of the sponsors are low income families who give as much as they can. As it turns out, a lot of the costs are paid by the owner himself through his profession in architecture.

Horizon—The sponsors pay for all of the costs to run the show with no advertisers. Those who donate money get their name mentioned on the show. There will also be an annual banquet held by the ANC, the first of which was recently held, that will help defray the costs.

HAYTOUG—How long have you been on the air?

Teletime—Eleven years.

Hye-Air—Two years.

Horizon—One year.

HAYTOUG—How much news does the show have and what are the sources for the news and footage (if any)?

Teletime—The news takes up a small part of the show and our sources are newspapers, both

Armenian and American.

Hye-Air—There is a small amount of news that pertains solely to what is happening in Armenia. There is a Hye-Air in Armenia with a camera crew and news-writers, and we are their official representative.

Horizon—The news is all about Armenia or matters relevant to the Hai Tad. The sources are the *Asbarez* and the Associated Press.

HAYTOUG—Are there set agendas for every show?

Armenian Teletime—Not necessarily in terms of time, but all shows basically have a news segment and some cultural features, although not in fixed slots during the program.

Hye-Air—Yes, there is an agenda we follow.

Horizon—No, but there are basic elements that go into every show.

HAYTOUG—What are the background views of the show and what messages does the show convey?

Armenian Teletime—The show is non-partisan and its goal is to inform the public of the Armenian businesses in the community.

Hye-Air—To inform Armenians in the community of their culture; a non-partisan message is stressed.

Horizon—The goal is to inform Armenians about topics associated with Hai Tad and the Armenian culture.

The brief information we have accumulated we have been presented in an unbiased manner so that you may draw your own conclusions and make your viewing choices accordingly. ●

Write to the Armenian Political Prisoners

Raffi Elbekian

3156/2
KP Dom-Sr. Mitrovica 22000
Yugoslavia

Raffi Titizian Kevork Marashlian Hovig Noubarian

Etablissement Archambault
242 Montee Gagnon
Ste-Anne-des-Plaines
Quebec JON-1HO
Canada

Viken Yacoubian

76135-012
Metropolitan Detention Center
535 N. Alameda
Los Angeles, CA 90012

Hampig Sassounian

Harry Sassounian
C88440
PO Box 1902-A-4 7A-104
Tehachapi, CA 93561

Viken Hovsepian

No. 76137-012F
PO Box 3607 FCI
Terminal Island, CA 90731

Karnig Sarkissian

Unit C 76134-012 FCI
1299 S. Seaside Dr.
Terminal Island, CA 90731

Բայց Ապրնի...

Հ Ա Մ Ք Ի Կ Զ Ա Դ Ա Գ Ա Վ Ա Ծ Ե Ա Ա

Պատանեկան օր էր կարծեմ: Օգոստոսի վերջերը. ամիս մը, երբ ամէն դպրոցական անգամ մը եւ իր առջեւ կը դնէ ապազայի ծրագիրները, կը վերլուծէ զանոնք, եւ յաւելեալ հաւատքով կը փարի աշխատանքի:

Քանի մը ընկերներով անկիմ մը կեցած կը խօսինք. բայց միտք այստեղ չէ: Յանկարծ, նոյնիսկ իմ կամքէս անկախ, խօսակցութեան նիթին հետ բոլորովին անկապ հարցում մը կը նետեմ մէջտեղ, դառնալով ընկերոջս.

- High school վերջացուցի՞ր:
- Այո,- կը պատասխանէ շուարած:
- Հիմա ի "նշ պիտի ընես,- կը շարունակեմ:
- USC պիտի երթամ:
- Որեւէ մէկ ձիտ ընտրա՞ծ ես, թէ տակախն ...
- Անշուշտ,- կ'ընդմիջէ զիս,- chiropractor պիտի ըլլամ:
- Ռաֆֆի,- կ'ըսեմ շնչտակի աշբերոն նայելով,- դուն Հայաստանի համար կը մեռնիս, այսպէս չէ":

Այս անգամ արդէն չի պատասխաներ. հեզնական ժպիտ մը կ'ուրուագծովի դէմքին վրայ. ո՞ւր էիր, ո՞ւր հասար: Նախ բոլորովին նիթէն ցատկեցիր, ուսումի մասին սկսար խօսիլ. հիմա ալ Հայաստա՞ն:

Բայց խօսելու չեմ ձգեր այ. կատակերգական քարոզ մը կու տամ: Կը սկսիմ խօսիլ հայագիտութեան մասին. կը ցատկեմ լրագրութեան, որ մնձ դեր մը կրնայ խաղալ մանաւանդ Ամերիկայի պէս տեղ մը: Կ'անցնիմ պատմագիտութեան, ուսուցութեան եւ մանաւանդ կը ծանրանամ քաղաքական գիտութեանց կարևորութեան վրայ:

* * *

Բաֆֆին կը ճանչնամ: Հայրենասէր ըլլալուն վրայ կասկած չոնիմ: Հայաստանի համար կեանքն ալ կու տայ, գիտեմ. ու Ռաֆֆիին պէս շատեր կը ձանչնամ: Շաքաթը չորս-հինգ ժողովներու կը մասնակցին. ժամեր կը վատնեն յանձնախոմքերու ժողովներու մէջ: Եթէ պէտք ըլլայ կեանքերնին ալ կու տան: Բայց ...

Բայց chiropractor ըլլալ կ'ուզեն. mechanical engineer կ'ըլլան. computer programmer կ'ըլլան. electrician կ'ըլլան. եւ այսպէս:

Հայրենիքի համար մեռնիլը լաւ բան է. բայց շատ քիչ է Հայաստանը ազատ, անկախ, միացեալ տեսնելու համար: Թող Ռաֆֆիները գիտնան, թէ Հայաստանի համար մեռնիլը չի բաւեր:

Տարօհնակ Զուգաղիպութիւն

Վ ա հ է Մ ա ն ո ւ է լ ե ա ն

Sարօհնակօրէն, հայոց պատմութենէն երկու կարեւոր ու ճակատագրական շարժումներ ծնունդ առած են Փետրուար ամսուն մէջ, սակայն մէկը միաւն 87-ը տարիներ եւոք: Փետրուարեան Ապստամբութիւնը, 1921ին, եւ Ղարաբաղեան Շարժումը, 1988ին, մետեսանքը եղան օտար ժողովուրդներու բանեցուցած ճնշումներուն: 1921ին ուստեղը, իսկ 1923էն սկսեալ ազերիները աւերեցին հայկական կալուածները, հարստութիւնները և անարգեցին հայ ընտանիքին պատիւը: Հայ ժողովուրդը, մետապահելով Ծոյն ընդհանուր գաղափարը երկու ժողովուրդին շարժումներուն մէջ, անցուց ճակատագրական օրեր պաշտպանելու համար իրեն պատկանած կալուածներն ու հարստութիւնը եւ մանաւանդ բարձր պահելու հայ ընտանիքին պատիւը:

Այս ապստամբութիւնները իրենց ընդհանուր գաղափարով Ծոյնանման են, սակայն կամ քանի մը կարեւոր կէտեր որոնք կը զանազաննեն երկուոք իրարմէ: Առաջին, Ղարաբաղեան Շարժումը, մարդկային իրաւունքներուն կողքին, իր մէջ կ'ընդգրկէ ճանի շրջանին հողային հարցը: Երկորոր, Ղարաբաղեան Շարժումը կը դատապարտէ պատմութեան ընթացքին տեղի ունեցած անընդունելի որոշում մը: Իսկ երրորդ, Ղարաբաղեան ժողովուրդին հարցը ազերիներուն գործ ած ոճագործութիւններուն դէմ է եւ ոչ թէ Խորհրդային Խշխանութեան: Փետրուարեան Ապստամբութիւնը հողային հարց չուներ եւ ուղղուած էր Խորհրդային գինուրներուն դէմ: Ան կը պահանջէր պարզ, սակայն անհրաժեշտ, մարդկային իրաւունքներ, որոնցմէ ժողովուրդը բոլորովին գրկուած էր:

Ուստի է Հայաստանի համար ապրիլ գիտնանք նախ, յետոյ մեռնիկ: Ապրիլ եւ գործեկ: Ազատ, անկախ, միացեալ Հայաստանի համար մեռնող շատ կայ: Առանց տատամսելու իրենք-իրենց կրակին մէջ մեռնող երիտասարդներ ալ կան բարերախտաբար: Բայց ապրո՞յ:

Հայրենիք պատելը ժամանց մը չէ:

Ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստան տեսնելն ալ երազ չէ, այլ կենդանի գործ որ կենդանի գործողներու պէտք ոնի, որոնք պատրաստ ըլլան մեռնելու՝ եւ ոչ թէ մեռած:

Ղարաբաղեան Շարժումը սկսաւ գրեթէ Ծոյն սկզբունքներուն վրայ, որոնցմէ ծագած էր Փետրուարեան Ապստամբութիւնը: Ժողովուրդը ապստամբեցաւ իր ազգային ու պարզ մարդկային իրաւունքներու պահանջընքներով: Հայութիւնը, շրջանին մեծամասնութիւնը կազմելով հանդերձ, գրկուած էր հայերէն լեզուի դասաւանդութիւններէ, մշակութային հաստատութիւններէ եւ այլ անհրաժեշտ պէտքերէ, որոնք մաս կը կազմեն ազգի մը ինքնութեան: Հայոց սուրբ եկեղեցիները եւ պատմական բարձր արժեք ունեցող հայկական թագաւորներու եւ իշխաններու բերդերը կը փմանային ազերի անգութ ձեռքբերուն մէջ: Ու տարիներ շարունակ թուլուս բողոքելէ եւոք, հայ բազմութիւնը միաբերան բացազանչեց «Ղարաբաղը մերն է» ու դարձաւ մէկ բոռնմը:

Փետրուարեան Ապստամբութիւնը առաջին ժողովրդային ապստամբութիւնն էր որ Խորհրդային Սիրութիւնը տեսաւ. իսկ 87 տարիներ յետոյ, կրկին հայ ժողովուրդը առաջինը եղաւ որ իր ազգային ու մարդկային իրաւունքները պահանջեց Կորպաշենի ապատամիտ քաղաքականութեան շնորհիս: Թէեւ այսօր Ղարաբաղը դժուար ժամանակներուն մէջ կ'ապրի, բայց այդ դժուարութիւններով հանդերձ, ղարաբաղին երբէք վախը շումի կորսնցնելու իր ինքնութիւնը:

Հրաշք մը չէ որ մենք կրցած ենք վեց դար ապրիլ առաջ հայկական պէտութեան մը: Մեր բարձրորակ մշակույթը, մեր լեզուն ու հաւատքը մեծ դեր խաղցած են մեր ազգին գոյատեսման մէջ. սակայն, առանց մեր հաւաքական ուժին, այս յատկանիշները անհմաստ պիտի ըլլային: Հայ ժողովուրդը իր միասին գործակցելու եւ իր

Ղարաբաղեան Ժամանակագրութիւն

Ք րիստոսի ծնունդէն Բազարաւոր տարիներ առաջ՝ երբ առաջին անգամ ըլլալով Բիմնունցաւ Բայկական պետութիւն մը, Բայկական զանազան ցեղախումբեր Բատաքունցան ու միասին բնակեցան Սեւանայ, Վանայ և Ուրմիոյ լիճերու միջև գտնուող ընդարձակ հողամասին վրայ: Այս պետութեան սահմաններուն մէջ կը գտնուէր Ղարաբաղի շրջանը՝ Սեւանայ լիճին մօտ: Ան այսպէս, Քրիստոս առաջ դարերէ ի վեր Ղարաբաղը պատկանած է Բայութեան:

Այսօր ազերիները կը փորձեն փաստել, թէ Ղարաբաղը կը պատկանի իրենց, եւ ոչ թէ Բայերուն, փոխելով պատմական իրողութիւնները և Շերկայացնելով քաղաքական անհոգնելի պատճառները: Ղարաբաղը պատմականորէն Բայկական է, մեծամասնութեամբ Բայարնակ է և լեցուն է Բայ Մշակոյթով՝ այսինքն կրօնքի և Բայ քաղաքակրթութեան հետքերով:

Հետեւեալ ժամանակագրութիւնը ամփոփում մըն է Ղարաբաղի մէջ տեղի ունեցած դէպքերուն, որ ինքն իսկ կը փաստէ Ղարաբաղին Բայերուն պատկանիլը:

Ք.Ա. 7րդ Դարու Սկիզբ. Կը կազմուի Ղարաբաղի անկախ իշխանութիւնը, ընդգրկելով լեռնային և դաշտային Ղարաբաղը:

Ք.Ե. 8րդ Դարէն Մինչեւ 17րդ Դար. Ղարաբաղը կ'իյնայ զանազան ազգերու և ցեղերու քունահրութեան տակ, որոնց կարգին՝ արաբներ, սելջուկներ, թաթարներ, օսմանցիներ եւ պարսիկներ:

1701. Խորայէլ Օրիի առաջնորդութեամբ Ղարաբաղը կը դիմէ Արեւամուտքին եւ ապա ոռուերուն, որպէսզի ազատի օտարի տիրապետութենէն:

զանազան ուժերը մէկ տեղ Բատաքելու կարողութեամբ է որ այսօր կ'ապրի: Այս իրողութիւնը տեսանք Բայ ազատագրական շարժումին մէջ, Մայիսեան կոհիներուն, Փետրուարեան Ապատամբութեան և Լիքանանի մէջ. իսկ այսօր կը տեսնենք Ղարաբաղի Շարժումին մէջ որուն շուրջ Բամայն Բայութիւնը Բատաքուած է:

1722-1728. Դաիթ Բէկի ղեկավարութեամբ Ղարաբաղի Բայերը կ'ապստամբին օսմանցիներուն դէմ: Ռուսներն օգնութիւն չի Բասմիր, ապա ապստամբութիւնը կը դադրի:

1805. Ղարաբաղը կը մտնէ ռուսական կայսրութեան սահմաններէն ներ:

1905. Հայ-թաթարական կոհիներ. Բայերը կը դիմագրաւեն թաթարները և յուսախարութիւն կը պատճառեն ռուսերուն, որոնք կը ցանկանային տեսնել Բայկական յեղափոխութեան տկարացումը:

Յունուար, 1917. Ղարաբաղի մէջ մարդահաւաքը Բետեւեալ պատկերը կը պարզէ՝ 317,000 Բայեր, 120,000 թաթարներ:

Յունիս, 1918. Պարումի դաշնագրով Հայաստան կը ստիպուի իր Բողերէն բաժիններ յանձնել Թուրքիոյ, Վրաստանի և Ազրպէյնանի:

Նոյեմբեր, 1918. Զօրավար Անդրանիկ կը փորձէ մտնել Ղարաբաղ, սակայն անզիացիները արգելը կը կանգնին:

Փետրուար, 1919. Ղարաբաղը ինքաջնքը կը յայտարարէ անքածանելի մասնիկը Հայաստանին եւ կ'անտեսէ ազերի ղեկավարութիւնը: Կը կազմուի Ազգային Խորհուրդ որ կառավարէ շրջանը:

Մարտ, 1919. Ազերի և անգլիական բանակները կը մտնեն Ղարաբաղ, պարտադրելու համար ազերի ղեկավարութիւնը:

Մայիս, 1919. Ազերիները յարձակումներ կը գործն Բայկական գիշերու վրայ. անգլիացիները, տեղեակ ըլլարով հանդերձ այս պատահարներէն, որեւէ քայլերու չեն դիմել:

Յունիս, 1919. Երկար պայքարներէ ետք, դանրանան Ղարաբաղի մէջ:

Ապրիլ, 1920. Ազրակեցնը կը դառնայ խորհրդային. Բայց հողային պահանջը այժմ կ'ըլլայ Խորհրդային Միութենէն: Խնդիրը տակալին փոփոխութիւն չի կրեր:

Դեկտեմբեր, 1920. Հայաստանը կը խորհրդայնանայ: Խորհրդային Ազրակեցնը հեռագիրով մը կը յայտարարէ, թէ Խորհրդային Հայաստանին կը յանձնէ Ղարաբաղի, Զանգեզուրի, և Նախշեանի շրջանները:

Մարտ, 1920. Խորհրդային Միութիւնը Նախշեանը կը յանձնէ Ազրակեցնին:

Յուլիս, 1921. Ղարաբաղը կը յայտարարուի ինք-նակար՝ Ազրակեցնի հովանավորութեան տակ:

1929. Հայերը Ղարաբաղի մէջ կը պահանջեն Հայաստանին միանալ:

1968. Նամակ Խորուշեանին 200,000 Բաշուող Ղարաբաղի հայ բնակչութիւնը ներկայացնող 25,000 ստորագրութիւններով: Նամակը կը գանգատի թէ Ղարաբաղի մէջ Բայութիւնը կը դիմագրաւէ մշակութային և տնտեսական դժուարութիւններ և պարտադիր տեղահանութիւն:

Օգոստոս, 1966. Խորհրդային Հայաստան կը դիմէ Մոսկովային, որ միացնէ Ղարաբաղը Հայաստանին: Մոսկովա կը յայտնէ թէ այս խնդիրը պէտք է լուծուի երկու հանրապետութիւններուն միջև:

Սեպտեմբեր, 1967. Ղարաբաղը կը դիմէ Հայաստանին՝ օգնութեան համար:

Դեկտեմբեր, 1977. Ցոյցեր տեղի կ'ունենան ազերիներու դէմ Հայաստանի և Ղարաբաղի մէջ:

Հոկտեմբեր, 1986. Ազերի ղեկավարներ կը քաջալեն ազերիներուն, որ յարձակին Բայերուն վրայ:

Հոկտեմբեր, 1987. Բախումներ Բայերու և ազերիներու միջև:

18 Փետրուար 1988. Ցոյց Ստեփանակերտի մէջ:

18 Փետրուար 1988. Կորպաշեն կը յայտարարէ թէ ազեր ազատ են առանձին գոյատեսելու:

19 Փետրուար 1988. Ցոյց Երևանի մէջ:

22 Փետրուար 1988. Հազարատը ազերիներ դէպի Ստեփանակերտ կը տողանցեն, ջարդեր կազմակերպելով իրենց ճամրուն վրայ:

22-27 Փետրուար 1988. Միլիոնի հասնող Բայերու զանգուածներ ցոյց կը կատարեն Երևանի մէջ:

Փետրուար, 1988. Աշխարհի շորս ծագերոն Բայեր ցոյց կը կատարեն օգրակցելու Բամար Ղարաբաղին: Նամակարչաւներ կը կազմակերպուին, հասցեազրուած՝ Կորպաշեն:

Փետրուար-Մարտ, 1988. Բախումները Բայերու և ազերիներու միջև կը ծանրանան Բայերը կը մնան անպաշտան:

11 Մարտ 1988. Կը կատարուի շորչ 300 Բայերու սպանութիւնը ազերիներու կողմէ, Սումկայիջ ջարդերուն ընթացքին:

ՀԱԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԳԳԱՅՆԱԿԱՆԻ ԵՐԻՄԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՌԱՎԻԼ

Թարգմանաբար կը ներկայացնեմք ՀԱԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ ՄԻՋԱԳԳԱՅՆԱԿԱՆԻ ԵՐԻՄԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՌԱՎԻԼԸ հրատարակած մէկ գործիմք, որ կը ծանօթացնէ Միութեան նախառակը, այլ մանաւանդ անոր կառոյցն ու գործելաձեւը:

Ստորև ներկայացնեմք հաստատուած են Միութեան 16րդ համագումարին, որ տեղի ունեցած է Օգոստոս 1985ին, Սպանիա:

Դաշնակցական երիտասարդութիւնը ներկայացնող պատուիրակութիւնը են կը մասնակցի ՀՄԸՄԸ համագումարներուն:

ԱՆՈՒՆ ԵՒ ՆԱՊԱՏԱԿ

1. ՀԱԿԵՐՎԱՐ ՄԻՋԱԳԳԱՅՆԱԿԱՆԻ ԵՐԻՄԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՌԱՎԻԼԸ Բամախմրումն է այն երիտասարդական և ուսանողական միութիւններուն, որոնք իրեն մէկ միատրը՝ միջազգային աշխատատրական շարժումին, Բիմնուած են ժողովրդավարական, ընկերվարական և միջազգայնական սկզբունքներուն վրայ:

2. ՀՄԸՄԸ կը նպատակադրէ իրագործել ընկերվար-ժողովրդավար գաղափարները: Այս իմաստով, Բիմնական առաջադրանք է զարգացնել բոլոր ընկերվարական կազմակերպութիւններու համագործակցութիւնը, պայքարելու Բամարկայսերապաշտութեան, դրամաստիրութեան, սեռականութեան և ցեղապաշտութեան հէմ: Պայքարի համար՝ ժողովուրդները ազատագրելու Բամար բոլոր տեսակի շահագործումն եւ անոնց ապահովելու՝ ընկերային ազատ եւ անկախ զարգացում:

ՀՄԸՄԸ իր նպատակները կը նետապնդէ՝

ա. Տարրեր կազմակերպութեանց ամումները հաղորդակցութեան մէջ դնելով:

բ. Աշխատելով միջազգային այն մարմիններուն եւ կազմակերպութիւններուն Բամար, որոնց գործունեութիւնը Բիմնուած է ՀՄԸՄԸ ծրագրին, սկզբունքներուն, յայտարարութիւններուն եւ որոշումներուն վրայ:

գ. Երիտասարդական և ուսանողական կազմակերպութիւններու միջնորդագրելով ու կազմակերպելով քաղաքական և ընկերային բնոյթ ունեցող միացեալ գործունեութիւն:

դ. Տեղեկութեանց եւ Ցիրերու փոխանակում կատարելով՝ տարրեր կազմակերպութիւններու միջնորդագրելով:

ԱՆԴԱՄԱԿԳՈՒԹԻՒՆ

1. Երիտասարդական թէ ուսանողական տուեալ կազմակերպութիւն մը լիիրաւորէն կրնայ անդամակցիլ ՀՄԸՄԸ, եթէ՝

ա. Կ'ընդունի Միութեան յայտարարութեամբ հաստատուած սկզբունքներն ու օրենքները:

բ. Ցանձնառութիւն կը ստանձնէ հետապնդելու ՀՄԸՄԸ նպատակները:

գ. Իրեն տարիքայից սահմանում Կ'ընդունի 14-35 տարեկան անդամներ:

2. Ցիշեալ պայմանները չամրողացնող երիտասարդական կամ ուսանողական միութիւն մը կրնայ իրեն դէտ մաս կազմել ՀՄԸՄԸ:

3. Դիմումնագիրները պէտք է յոդին ՀՄԸՄԸ Առաջին Քարտուղարութեամ: Տուեալ կազմակերպութեան մը անդամակցութիւնը Կ'որոշուի միջազգային Բամագումարի մը ընթացքին, ձայներու երկու երրորդ մեծամասնութեամբ:

4. Անդամակցութիւն մը շեղեալ կը նկատուի, եթէ՝

ա. Գործադիր Ցանձնախումբը, ձայներու երկու երրորդ մեծամասնութեամբ նման որոշում առնէ:

բ. Կանոնագրի Ցանձնախումբը նման որոշում մը առնէ եւ գրաւոր լիդ Առաջին Քարտուղարութեամ:

գ. Միջազգային Համագումար մը որոշէ:

5. Լիիրաւ անդամակցութիւն կորսնցնող կազմակերպութիւն մը, կրնայ իրբեւ դէտ մասնակցի համագումարներուն:

Գործադիր Յանձնախումբի կամ Միջազգային Համագումարի համաձայնութեամբ, ԸՄԸՄի լիիրաւ թէ դէտ անդամները կրնան պաշտօններ ստանձնել: Կազմակերպութիւնները իրե՛քը կը մնան պատասխանատունները Բաղդրտակցութեան և յարաբերական աշխատանքներուն պարագային:

ԸՄԸՄի Մարմինները

ԸՄԸՄի Մարմինները են՝
Միջազգային Համագումար
Գործադիր Յանձնախումբ
Բիլո
Նախագահութիւն
Շնչանային Յանձնախումբներ
Առաջին Քարտուղարութիւն
Վերաբնիշ Յանձնաժողով

Միջազգային Համագումարը

1. Միջազգային Համագումարը ԸՄԸՄի գերազոյն մարմինն է. ան կը հսկէ ԸՄԸՄի յանձնախումբներու աշխատանքներուն, կը մշակէ ԸՄԸՄի քաղաքականութիւնը, և կ'ապահովէ անոր կիրարկումը՝ կանոնագրային սկզբունքներուն Բիման վրայ:

2. Միջազգային Համագումարը տեղի կ'ունենայ երկու տարին անգամ մը. անոր թուականը Բիլոյի կողմէ կը տեղեկացով ժողովի գումարումն երեք ամիս առաջ: Բիլոն է որ կը պատրաստէ Համագումարին օրակարգը: Բիլոյի կամ անդամ-կազմակերպութեանց մէկ երրորդ մեծամասնութեան որոշումով կարելի է գումարել նաև արտակարգ համագումարներ:

3. Լիիրաւ անդամ կազմակերպութիւնները իրաւունք կ'ունենան:

Երկու ներկայացուցիչ ուղարկելու եթէ 2,000 անդամ ունին.

Եթէ 2,001–5,000 անդամ ունին.

Չորս՝ եթէ 5,001–10,000 անդամ ունին.

Իննա՛՝ եթէ 10,001–25,000 անդամ ունին.

Վեց՝ եթէ 25,000–50,000 անդամ ունին.

Ութը՝ եթէ 50,000–100,000 անդամ ունին.

Ինը կամ անելի ներկայացուցիչ՝ եթէ 100,000էն անդի անդամ ունին.

Ներկայացուցիչներուն թիւը կը հաստատուի Համագումարէն անմիջապէս առաջ գումարուող Բիլոյի ժողովին ընթացքին:

4. Հետեւեալները խորհրդակցական ձայնով կը մասնակցին Միջազգային Համագումարին.

ա. Բիլո

բ. Վերաբնիշ Յանձնաժողով

գ. Դէտ-կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

5. Միջազգային Համագումարը կ'ընտրէ Նախագահը, Փոխ-Նախագահները, Առաջին Քարտուղարը և Բիլոյի մնացեալ անդամները: Բիլոն հաշուետու է Միջազգային Համագումարին:

6. Միջազգային Համագումարը կ'ընտրէ Վերաբնիշ Յանձնաժողովի ատենապետն ու անդամները:

7. Քուէներու բացարձակ մեծամասնութիւնը ստացող թեկնածուները կ'ընտրուին յիշեալ Մարմններուն անդամ:

8. Միջազգային Համագումարը կը ճշդէ անդամական ցենզը:

Գործադիր Յանձնախումբը

1. Գործադիր Յանձնախումբը պատասխանատուն է ԸՄԸՄի քաղաքականութեան. ան հետապնդելով Միջազգային քաղաքականութիւնը, և Բիլու նաև Բիլոյի գործունելութեան:

2. Հետեւեալները կրնան մասնակցի Գործադիր Յանձնախումբի ժողովներուն.

ա. Լիիրաւ անդամ-կազմակերպութիւններէ ներկայացուցիչներ

բ. Բիլոն

գ. Վերաբնիշ Յանձնաժողովի անդամներ

դ. Դէտեր

3. Խորաքանչիւր լիիրաւ անդամ-կազմակերպութիւն իրաւունք ունի մէկ ներկայացուցիչ և մէկ դէտ ուղարկելու: Գործադիր Յանձնախումբի ժողովներուն: Խոկ դէտ-կազմակերպութեան պարագային, իրաւունք կը տրոփ մէկ դէտ ուղարկել յիշեալ ժողովին:

4. Գործադիր Յանձնախումբը պէտք է տարին անգամ մը ժողով գումարէ. այս ժողովը կարելի է փոխարինել նամակագրական կապի հաստատումով: Գործադիր Յանձնախումբը պարտի ժողով գումարել երբ անդամ կազմակերպութեանց մէկ երրորդը պահանջէ և կամ՝ Բիլոն որոշէ: Բիլոն պէտք է տեղեկացնէ Գործադիր Յանձնախումբի տարեկան թուականը և ճշդէ օրակարգ:

5. Խորաքանչիւր լիիրաւ անդամ-կազմակերպութիւն ունի մէկ ձայն, ի քան առեալ տնտեսական հարցերու քննարկման և Բիլոյի ընտրութեան:

6. Գործադիր Յանձնախումբի որոշումները կ'առնուին պարզ մեծամասնութեամբ:

Բիլո և Նախագահութիւն

1. Բիլոն քաղկացած կ'ըլլայ 13 անդամներէ, որոնք ընտրութեան ատեն պէտք չէ ամրողացուցած ըլլան 35 տարիքը: 13 անդամներու վրայ եթէ վեցը ներկայ ըլլան կամ ներկայացուցիչներ ուղարկած

ըլլան, ժողովը օրինաւոր կը համարուի:

Բիւրոյի նախագահութիւնը քաղկացած է հետևեալներէն.

ա. Նախագահը

բ. Փոխ-նախագահները

գ. Առաջին Քարտուղարը

2. Բիւրոյի անդամները պէտք է ըլլան լիիրա անդամ-կազմակերպութիւններէն: Եթէ Բիւրոյի անդամ մը դադրի իր կազմակերպութենէն և կամ իր կազմակերպութիւնը մետացնէ զինք իր շարքերէն, Գործադիր Յանձնախումբը կ'ընտրէ Բիւրոյի նոր անդամ մը:

3. Բիւրոն կ'ընտրուի Միջազգային Համագումարին կողմէ: Բիւրոյի անդամները չեն կրնար յաջորդարար երկու շրջանէ աւելի ընտրուիլ:

4. Առաջին Քարտուղարը պէտք է գործադրէ Միջազգային Համագումարին, Գործադիր Յանձնախումբն և Բիւրոյին առած որոշումները:

5. Եթէ Առաջին Քարտուղարը հրաժարի, Բիւրոն կ'ընտրէ նոր Առաջին Քարտուղար մը, որ պէտք է վաւերացնի Գործադիր Յանձնախումբին կողմէ:

6. Առաջին Քարտուղարը պէտք է պատրաստ քաղաքական, կազմակերպական և տնտեսական տեղեկագիրներ, որոնք պէտք է ներկայացնի Բիւրոյին՝ առ ի վաւերացն: Ապա, տեղեկագիրը պէտք է ներկայացնի Գործադիր Յանձնախումբին և Միջազգային Համագումարին:

7. Հիմնական հարցերու առընչութեամբ, Առաջին Քարտուղարը կը խորհրդակցի նախագահին, փոխ-նախագահներուն և Վերաբակի Յանձնաժողովի առենապետին հետ:

8. Բիւրոն, տնտեսական հարցերու առընչութեամբ, հաշունեու է Համագումարին:

9. Անդամ-կազմակերպութիւնները պէտք է տեղեակ ըլլան ԸՄԸՄի սեմինարներու երկարաշունչ ծրագրին մասին:

Ծրջանային Յանձնախումբեր

1. Անդամ-կազմակերպութիւնները, որոնք կը գործեն աշխարհագրական միեւնույն շրջամին մէջ, կրնան կազմել Ծրջանային Յանձնախումբ մը: Նման որոշում մը պէտք է վաւերացնի Բիւրոյին կողմէ:

2. Ծրջանային Յանձնախումբերու նպատակը պէտք է ըլլայ շրջանի մը մէջ գործող կազմակերպութիւններու ամրապնդումը և անոնց միջև համագործակցութեամ զարգացումը: Ծրջանային հարցերու վերաբերեալ Բիւրոն և Գործադիր Յանձնախումբը պէտք է խորհրդակցին Ծրջանային Յանձնախումբերուն հետ:

3. Ծրջանային Յանձնախումբը որոշում առնող մարմին մըն է: Անիկա, սակայն, պէտք չէ միջամուկն ըլլայ տուեալ շրջանին շվերաբերող հարցերու:

4. Ծրջանային Յանձնախումբը հարկ է որ յարաքերութիւններ մշակէ շրջանին մէջ գործող այլ հաստատութիւններու հետ:

Վերաբակի Յանձնաժողով

1. Վերաբակի Յանձնաժողովը քաղկացած է Բինգ անդամներէ, ընտրուած՝ Միջազգային Համագումարին կողմէ: Այս անդամները չեն կրնար ընտրուիլ Բիւրոյի անդամ:

2. Վերաբակի Յանձնաժողովը պէտք է հսկէ ԸՄԸՄի մարմիններուն առած որոշումներու գործադրութեան:

3. Տնտեսական հարցերու վերաբերեալ Վերաբակի Յանձնաժողովը պէտք է մնայ խորհրդատուի դերին մէջ:

4. Վերաբակի Յանձնաժողովի անդամները պէտք է մաս կազմեն լիիրա անդամ-կազմակերպութեանց: Յանձնաժողովի անդամին կազմակերպութեան դադրեցման պարագային, Գործադիր Յանձնախումբը կ'ընտրէ զինք փոխարինողը:

5. Վերաբակի Յանձնաժողովը առնուազն տարին երկու անգամ պէտք է հանդիպում կատարէ:

6. Կանոնագրի մեկնարանութեան իրաւունքը կը պատկանի Վերաբակի Յանձնաժողովին:

Լուծում

ԸՄԸՄի լուծումը կ'որոշուի միայն յատկապէս նման որոշումի համար գումարուող Միջազգային Համագումարի ընթացքին:

Ընդհանուր Հարցեր

1. Համագումարի բոլոր նիստերուն համար, Գործադիր Յանձնախումբը, Բիւրոն, Նախագահութիւնը և Վերաբակի Յանձնաժողովը պէտք է ներկայացնեն տեղեկագիրներ:

2. Անդամ-կազմակերպութիւնները կրնան յանձացնել յատուկ խմբակներ, որոնք պիտի արձարծեն ԸՄԸՄի կազմակերպած սեմինարներու հարցերը:

3. Միջազգային Համագումարին մասնակցողներուն երկու երրորդ մեծամասնութեամբ պէտք է որոշուին հետեւալները:

ա. Կանոնագրային և սկզբունքային հարցեր

բ. ԸՄԸՄի լուծումը

Մնացեալ բոլոր որոշումները կ'առնուին պարզ մեծամասնութեամբ՝ Համագումարի ընթացքին:

4. Բոլոր առաջարկները պէտք է Առաջին Քարտուղարութեան համարին Համագումարէն երկու ամսի առաջ: Իսկ բացադրիկ Համագումարի պարագային՝ մէկ ամսի առաջ:

ԸՄԸՄի քաղաքական պաշտօնեալները կը նշանակուին Առաջին Քարտուղարութեան առաջարկով և Բիւրոյի որոշումով:

Եղիշաշարժի Մանուկները

Ն Ա Յ Ի Ր Ի Պ Ա Գ Ո Ւ Ր Ե Ա Ը

Գիշեր էր: Մեծ մայրս և քոյրս ընթրիքը կը պատրաստէին, եղայրս ու մեծ հայրս կը վիճարածէին հիւթի մը շուրջ, սակայն վստահ չէի, թէ ո՞ր հիւթը էր որ այդպէս երկար ժամեր հստած կը ծեծէին: Գիշերային գեղեցիկ տեսարանին չդիմանալով որոշշի բակը լողաւազանին մօտ հստի և վայելել Ֆրեզնոյի զով ու մաքոր օդը: Խնճզի ներս հանգստաւէտ բազկառոնի մը վրայ, աչքերս բարձրացուցի դէպի երկինք եւ պարզապէս ժամանցի համար սկսայ հաշուել հեռաւոր բազմապատիկ աստղերը: Ցանկարծ ուշադրութիւնս գրաւեց աստղ մը, որ քի յետոյ արցունքի կաթիլի մը նման սաթեցաւ իր ետին թողելով հազարաւոր աստղեր եւ ոչնչացաւ գիշերային խաւարին մէջ: Սակայն միայն մէկ հատիկ աստղ մըն էր որ լքեց իր հարազատները. թէպէտեւ մէկ հատիկ՝ բայց վստահ որ շատ թանկագին իր հարազատ աստղերուն: Արդեօք մենք ի՞նչ ըստնք. հարիւրաւոր, հազարաւոր, նոյնակ միլիոնաւոր հայրենակիցներ աւանդեցին իրենց հոգիները և լքեցին մեզի, հայ ազգը, իրենց ետին: Շատեր զոհուեցան, իսկ շատեր ալ, ահա մինչեւ այսօր կը տանջուին, իրենց մարմիններուն ու սրտերուն վրայ կրելով զանազան տեսակի անբուժակի վէրքեր:

Այսպէս խորտակուած էի երազներու աշխարհին մէջ, երբ քրոջ ձայնը արթնցոց գիս.

— Շուտ ներս վազէ՛, եկուր նայիր Հայաստանէն եկած պատիկներուն:

Ներս վազեցի լուրերը մտիկ ընելու: Երկրաշարժէն փրկուած սակայն վիրաւոր հայ մանուկներէն մաս մը հասած էին Ֆրեզնօ, որոնք ժամանակամիջոցի մը համար պիտի մնային Ֆրեզնոյի Valley Children's հիւանդանոցը, որ պիտի ստանային զանազան տեսակի բժշկական դարմանումներ:

Ցաջորդ առաօտեան կանուխ ժամերուն՝ հեռաձայնեցի հիւանդանոց եւ խնդրեցի որ իրաւացնութիւնը ունենամ այցելելու հայ փոքրիկները. ինձի ըստեցաւ, թէ հայ փոքրիկներէն միայն մէկը տեղատրուած է հիւանդանոց, իսկ միւսները քանի մը օրէն պիտի հասնին: Ժամանակ չկորսնցնելու համար խնդրեցի, որ արտօնութիւնը ունենամ

այցելելու տասներեք տարեկան հայ մանշուկը Արքատի Մանուկնեանը:

Առաօտեան ժամը ինչին ներս մտայ հիւանդանոցի մայր դոնէն եւ աջ ու ձախ քայելով, սակայն պաշտօնեայի մը օգնութեամբ, ուղղուեցաւ դէպի Արքատի Մանուկնեանի սենեակը: Կանգ առի դրան մօտ եւ պահ մը դիտեցի անոր գեղեցիկ ու անմեղ դէմքը. ուզեցի խօսի, սակայն ան տակալին կը քնանար. մի քանի քայլ առաջ առնելով նստեցայ անկողին մօտ գտնուող աթոռին վրայ եւ սպասեցի Արքատի արթնալուն:

Նախաճաշը պահած էր արդէն, սակայն Արքատի աչքերը կը մնային փակ. ձեռքս երկարեղով սկսայ անոր գրութ շոյել, սակայն ան տակալին կը մնար քունի մէջ:

— Բարի լոյս,— արտասանեցի բարձրաձայն. յանկարծ Արքատի դէմքը դարձաւ դէպի ինձի եւ կոպերը բացուելով պարզեցին երկու գեղեցիկ, կապուտակ աշուկներ: Քի յետոյ, թէթեւ ժպիտ մը դէմքին, ան պատախանեց:

— Բարի լոյս:

Արքատի բնակեցաւ Ֆրեզնոյի մէջ մօտաւորապէս վեց ամիս. շնորհի Ամերիկեան հիւանդանոցի տարած ջանքերուն, ան հետզինտէ բարեւատեցաւ, եւ վերջապէս 1989ի վերջաւորութեան վերադարձաւ հայրենիք, դարձեալ միանալու իր հարազատներուն եւ հայրենի հողին:

Արքատի նման մանուկներ շատ կան. թէպէտեւ ան կը գտնուէր ցաւայի վիճակի մը մէջ, «ուտքերը կոտրուած ու բորբոքած», շնորհի զանազան տեսակի կազմակերպութիւններու, հայ ընտանիքներու եւ ընհիանրապէս հայ ժողովուրդի օգնութեան՝ ան կրցաւ դիմագրաւել այդ դժուարին օրերը, եւ ահաւասիկ այսօր միացած է իր ընտանիքին, հարազատներուն եւ ընկերներուն:

Քաջալերելի են այն հայրենակիցներն ու կազմակերպութիւնները որոնք անվարան թիկունք կանգնեցան հայ ժողովուրդին եւ մինչեւ այսօր կը շարունակն իրենց աշխատանքները:

Ժամը հասած է, երբ իրաքնչիր հայ իր օժանդակութիւնը պէտք է փոխանցէ հայրենիքին: Առանց միասնականութեան, ի զոր են մեր բոլոր աշխատանքները:

հայուսկ

Hayoug
419 West Colorado Street
Glendale, California 91204

